

JIMMIE DURHAM: EEN KWESTIE VAN LEVEN EN DOOD EN ZINGEN

Voorwaarde nummer 1 om kunstenaar te worden: doorbreek grenzen. En Jimmie Durham, Amerikaans kunstenaar met roots bij de Cherokee-indianen, overstijgt vele grenzen. Al sinds 1994 woont hij in Europa. In zijn retrospectieve in het M HKA brengt Durham een halfbloedige mengvorm van culturen en disciplines.

'Jimme Durham zet je graag op het verkeerde been.'

Achteraan in de inkomhal staat *Vitrine of Childish Delights*. Het werk verwijst naar *Het laatste oordeel* van Hieronymus Bosch. We zien een apocalyptisch stilleven met bizarre zeewezens en vogels. Is het door slechte cowboyfilms dat we dit angstaanjagende tafereel ook associëren met indianen? Met gevederde en scalperende woestelingen? In ieder geval: het heeft wel wat, een indiaan die naar Bosch verwijst.

Durham speelt met zijn roots. De *Staffs To Mark the Center of the World* zijn houten toverpalen. Durham heeft er doekjes, spiegels en naamkaartjes aan vastgepind. De stokken kunnen slechte gedachten en geesten doen verdwijnen. Maar je kan ze ook gewoon gebruiken 'om je op te maken als je in het centrum van de wereld komt.' Begrijp je het? Wij niet. Ach, we zullen ze wellicht nooit helemaal begrijpen, die anders-dan-Europese culturen. Of was dat de boodschap niet, Jimmie Durham?

Deze kunstenaar zet je graag op het verkeerde been. Daarvoor gebruikt hij geregeld humor. Zijn grapjes zijn ongekunsteld en sympathiek. Daarom werken ze ook. In *Prehistoric Stone Tool* hangt een steen naast een beschreven bord. Met de steen zijn in het bord deuken geslagen. De begeleidende tekst begint met een bespiege-

ling over het waarschijnlijke gebruik van deze steen als moordwapen. In het midden gaat de tekst over op een luide *ow!*, om te eindigen met een pijnlijke *ouch!*. Een strijd op leven en dood tussen artiest en artefact.

In *Rocks Encouraged* wijkt de grapjas voor de poëet. In een afgesloten ruimte liggen versteende houtblokken. In deze eeuwigheid ademende sfeer hangt een gedicht van Durham aan de muur. Het leest als een verhaal over en van indianen, die hun oorspronkelijke waarden verloren zijn. Maar er is hoop. Ze hebben de tijd aan hun kant. Bomen gaven immers zaden. En de rotsen zijn er om hen aan te moedigen.

Cultuurmenger, dichter, steen- en houtbewerker, performanceartiest, humorist, beeldhouwer- en beeldenstormer, Amerikaanse indiaan en ondertussen ook halfbloed Europeaan: we zeiden het al, Durham overstijgt vele grenzen. Hij past niet in een hokje. Of misschien toch een-tje. Het hokje van de kunstenaar die je moet gaan bekijken.

(Ive Van Orshoven)

T.e.m. 18/11.

M HKA, Leuvenstraat 32,

2000 Antwerpen.

Dagelijks.

Info: www.muhka.be.